

Pilguheit 2005. aastale

Möödunud aasta alguses oli väga teravalt üleval haldusreformi teema. Praeguseks võib öelda, et Vabariigi Valitsuse poolt kavandatud mahus haldusreformi ei tulnud. Huvitava alternatiivina reformile on Tallinna Pedagoogikaukooli magistrant Natalja Gorbunova oma magistritöös välja toonud väikeste omavalitsuste võimaluse: moodustada oma ülesannete täitmiseks liitusid. Näiteks võiks olla haridusasutuste ühine haldamine ja võib olla veel muudki. Selles ei ole küll midagi uut, kuid huvitav on see, et teaduslikul tasemel on tõestatud väikeste omavalitsuste vajalikkus ja nende koht meie ühiskonnas. Sel aastal kütavad meeli uued teemad: puudega inimeste hooldaja toetuse üleandmine kohalikele omavalitsustele ja sügisel toimuvad valla- ja linnavolikogude valimised. Puudega inimeste hooldaja toetuse üleandmine tähendab, et kevadest peaks meie hakkama määrama, maksma ja kontrollima puudega inimese hooldustoetust. Selleks külastab vallavalitsuse töötaja Sotsiaalministeeriumi ülesandel lähikuudel kõiki seniseid toetuse saajaid ja selgitab välja nende toetuse saamise vajadused.

Kui teha kiire tagasivaade möödunud aastale, siis kõige uhkem võib olla Melliste raamatukogu korraliku remondi üle. Ka internetiseadmete toetus sai väga palju positiivset vastukaja vallaelanikelt ja ajakirjanduselt. Ning Melliste lasteaed sai

mänguväljaku, millest olid kõige pisemad vallaelanikud juba ammu unistanud. Tänu MTÜ-le Kodukoht Mäksa ja perekond Lüpsikule sai Melliste küla oma laulukaare, kus juba kevadest saaks hakata üritusi korraldama.

17. jaanuaril võttis Mäksa vallavolikogu vastu 2005. aasta eelarve ja 2003-2005. a tegevuskava muudatused. Eelmisel eelarveaastal oli meie kõige suuremaks mureks, et kavandatud tulumaksuplaan ei laekunud kuidagi täis. See tõttu olime seekord targemad ja jätsime käesolevaks aastaks tulumaksu laekumise võrreldes eelmise aastaga samaks. Ka maamaksutulu ei suurene. Kuid suuremana on planeeritud ressursimaksust saadav tulu, kuna Vana-Kastresse kavandab AS Talter kruusa kaevandamist. Selleks on Keskkonnaministeerium neile juba väljastanud kaevandamisloa. Aasta-aastalt on suurenenud meile riigilõivu laekumine ehitus- ja kasutuslubade eest, mis annab kinnitust üha hoogustuvast ehitustegevusest. Heameel on hooldekodu Härmalõng aktiivsest tulude täitmisest, kuna ta on ju meie ainuke isemajandav vallaasutus.

Loodame selle aasta tulusid suurendada ka vallale kuuluva vara müügiga (Kaagvere korter, Mäksa kabel ja Kasesalu). Lisaraha püüame saada veel EL struktuurivahenditest. Võõpste Perekubli esitas taotluse Võõpste koolihoone esimese

korruse remondiks ja Võõpste lava ehituseks (viimase kohta on positiivne otsus juba olemas) ning vallavalitsusel tuleb lähikuudel esitada taotlus Melliste algkool-lasteaia saali ehituseks raha saamiseks. Saali projekteerimine juba käib ja kõigi asjaolude paika pidamisel peaks ehitus algama maikuu ja lõppema hiljemalt detsembris. Pikaajalise laenuga katame osaliselt Melliste saali maksumuse ja AS-i Emajõe Veevärk aktsiate teise emissiooni.

Heameel on sellest, et me suudame sel aastal ühtlustada lastaia kasvatajate palgad õpetajate palkadega. Õpetajate palkaraha annab ju riik, aga kasvatajate palgad tuleb meil endil leida.

Internetiseadmetetoetus on esialgu küll võrreldes eelmise aastaga väiksem, kuid eelarve tulude suurenemisel, soovime kulutusi Internetile suurendada. Kaagvere Erikooli nõusolekul jätkub nende arvutiklassis ka Internetipunkti töö. Mäksa küla Internetiühenduse parandamiseks otsitakse koos AS-ga Kernel esialgu alles tehnilisi võimalusi, nende lahenemisel selgub ka vajaminev raha.

Kultuuri- ja spordiüritused toimuvad sarnases mahus eelmiste aastatega. Rahaline toetus on jätkuvalt huviringidest noorteansamblile MuRRe, lasteansamblile Pilleroo, Kaagvere loovringile, Pihlakobara naisansamblile, jalgpalli- ja tõsteringile ning seltsidest Pihlakoba-

rale, Mäksa Maanaiste Seltsile, Võõpste Perekubile, Kaagvere Käsitöötarele, klubile Levatek ja LMS-le Helin. Küll aga panen ringide juhendajatele ja ürituste korraldajatele südamele, et ringidetööd ning ürituste korraldamist tuleb paremini läbi mõelda. Ka sel aastal toetame Võnnu kirikut, et taastada kiriku auväärne koht meie kihelkonnas. Eelmisel aastal antud toetus Võnnu kirikule on leidnud oma koha juba kiriku põranda remondis ja Internetiseadmetes.

Toetust saavad meie uued ilmakodanikud sünnitoetuse näol, mis aitab noorel perel paremini hakkama saada. Siit ilmast lahkunute omastele maksatakse toetust matusetootusena. Kooliealisi toetame esimesse klassi minejate toetusega, ühistranspordi tasuta sõidu võimaldamisega kooli ja huvikooli ning osalise koolilõuna toetusega. Toetused oleme planeerinud ka meie edukatele noorsportlastele: Aive Praaklele ja Denis Kolkile ning olümpiaettevalmistuseks David Tuhkanenile.

Kahjuks on ka seekord nii, et me ei suuda kõike teha, mida enne eelarve ja tegevuskava kinnitamist mõtlesime: puudu jääb ikka ja alati rahast või ajast. Usume, et need plaanid ja tegevused, mis me oleme endale selleks aastaks seadnud, on meie arvates just need kõige olulisemad ja aitavad valla elu paremaks muuta.

vallavanem Margus Pleksner

**Õnne emale, õnne isale,
õnne perelisale!**

Robin Saaremaa

25.12.2004

Janno Kelder

01.01.2005

Diandra Tuhkanen

12.01.2005

Vallavolikogu istung

17. jaanuaril 2005

Otsus nr 1 Anita Pallopile kuuluva Järveotsa maaüksuse jagamisel maa sihtotstarbe määramine. Mäksa külas asuv maaüksus jagatakse Järveotsa ja Vesiroosi maaüksuseks, mille sihtotstarbeks määratakse maatulundusmaa.

Määrus nr 1 Mäksa valla tegevuskava aastateks 2003-2005 muutmine. 2005.a. tegevuste hulgast otsustati välja jätta osa tegevusi, mida ei ole võimalik aasta jooksul teostada.

Otsus nr 2 Mäksa valla 2005. aasta eelarve kinnitamine. Kinnitati eelarve tulud ja kulud tasakaalus summas 17 623 862 krooni.

Otsus nr 3 Laenu võtmiseks loa andmine. Laenu võetakse 522 000 krooni AS Emajõe Veevärk aktsiate emissiooniks.

Vallavalitsuse korraldused

Korraldus nr 177 Vähempakkumiste tulemuste kinnitamine. Lumetõrjetööde vähempakkumise hanke võitjaks kinnitati TÜ Mäksa Seeme.

Korraldus nr 178 Enampakkumiste tulemuste kinnitamine. Korteriomandi Kaagvere 8-21 ja selle juurde kuuluva mõttelise osa maast enampakkumise võitjaks kinnitati Agnes Pau.

Korraldus nr 179 Hooldaja määramine Alissa Jasnovskajale.

Korraldus nr 180 Mäksa Vallavalitsusele kuuluva algkool-lasteaia, registrikoodiga nr 10404713, laiendamiseks nõusoleku andmine ja projekteerimistingimuste kinnitamine

Korraldus nr 181 Maa ostueesõigusega erastamine Aavo Toomemägile Võõpste külas

Korraldus nr 182 Vaba põllumajandusmaa erastamine osa-

ühing Metsalale Kaarlimõisa külas

Korraldus nr 183 Vaba metsamaa erastamine osahühing Metsalale Aruaia külas

Korraldus nr 184 Vaba põllumajandusmaa erastamine Priit Kangurile Kaarlimõisa külas

Korraldus nr 185 Maa ostueesõigusega erastamine Jane Liivale 5/6 mõttelises osas ja Kaja Metsjärvele 1/6 mõttelises osas Tammevaldma külas

Korraldus nr 186 Hooldekodus Härmalõng osutatavate sotsiaalteenuste hinnakirja kinnitamine. Kehtestatakse osutatavate sotsiaalteenuste maksumuseks 147 krooni 95 senti ööpäevas ühe kliendi kohta

Korraldus nr 187 Arvelduslaenu laenu tähtpäeva pikendamine 31. detsembrini 2005.a.

Korraldused nr. 188-197 Õigustatud subjektide Taimo Ilvese, Eugen-Borten Ankrõ, Tõnu Selli, Kalju Kullamäe, Jaan Reinholdi, Ella-Helene Kuiva ja Kristjan Reinholdi,

Kaljo Koorti, Kaupo Orumaa, Esta Kollisti ja Peeter Kollisti ning Kalju Kala maa tagastamise tähtaja pikendamine.

Korraldus nr 198 Hooldekodu Härmalõng töötajate koosseisu muutmine ja ametikohtade ümber nimetamine. 1. jaanuarist 2005.a. 0,6 koormusega velskri ametikoht ning nimetatakse ümber meditsiiniõe ametikoht hooldusspetsialisti ametikohaks ning kütja-majahoidja ja majandustöötaja ametikohad majandustöölise ametikohtadeks.

Korraldus nr. 199 Reservfondi käsutamine. Eraldatakse 20 390 krooni vallamaja küttesüsteemi täiustamiseks, 5 630 krooni koolieelikutele jõulupakkide ostmiseks ja 2 915 krooni Melliste algkool – lasteaia avariivalgustite ostmiseks.

Korraldus nr 200 Poka külas maakivist kuivatihooone hõivamine ja peremehetuse väljaselgitamine.

Kokkuvõtte tegi vallasekretär Milvi Sõõru

Politsei töomail

On tore teatada, et eelmise aasta lõpp ja selle aasta algus on olnud Mäksa konstaablijaoskonnas ilma ühegi raske kuriteota. Küll aga, nagu ikka, on politseinike käed töid ja toimetusi täis. Mäksa piirkonna konstaablitel on tulnud uurida ja tegeleda seinast-seina asjadega, väike loetelu siinkohal: šefist raha vargusega, liiklus-avariidega, lahtiselt jooksvate ja liiga valjult haukuvate koertega, naabrite vaheliste maatülidega, noorukite enesetapukatsetega, avalikku korda ja majaelanike rahu rikkuvate noormeestega, tagaotsitavate otsimisega, tsiiviilkohtu ametnike abistamisega, uurida alimentide mittemaksmist, selgitada surma saabumise põhjuseid, pidada noorukitele loenguid, uurida autoärendamist ja pidada kinni autosüütajaid jne. Seda loetelu võiks vist lõputult jätkata, sest iga päev tulevad uued sündmu-

sed, juhtumid ja küsimused.

Aasta algus on ka eelmise aasta kokkuvõtete tegemise aeg. Tehtud kokkuvõtted näitavad, et Mäksa konstaablipiirkond on seatud 2004. aasta eesmärgid ja prioriteedid täitnud 100%, kui mitte öelda, et isegi rohkem.

Muidugi vaadatakse ka uude aastasse ning 2004. aasta lõpus kiitis siseminister heaks politsei 2005. aasta prioriteedid. Need on:

1. Korrakaitsepolitsei tegevuse osakaalu suurendamine vägivallavastases võitluses
2. Narkootikumidega seotud süütegude vastu suunatud tegevuse tõhustamine
3. Korruptsioonivastase võitluse tõhustamine
4. Ettevalmistused Schengeni lepingu täielikuks rakendamiseks

Esimene prioriteet, korrakaitsepolitsei tegevuse osakaalu suurendamine, tähendab politsei jaoks tähelepanu pööramist

alaealiste ja vägivallaga seotud süütegude ennetamisele, tõkestamisele ja lahendamisele, turvalisuse tagamist tänavatel, võitlust perevägivalla, alaealiste vastu suunatud vägivalla vastu ja vägivallaga seotud organiseeritud ja muu tõsise kuritegevuse tõkestamist, kogukonnakeskse ja professionaalse politseiorganisatsiooni arendamist.

Teine prioriteet, narkootikumidega seotud süütegude vastu suunatud tegevuse tõhustamine, tuleneb prokuratuuri prioriteedist ja tähendab narkootikumidega seotud süütegude, sealhulgas narkootikumidega, seotud organiseeritud kuritegevuse tõkestamist.

Kolmas prioriteet, korruptsioonivastase võitluse tõhustamine, tähendab organiseeritud ja tõsise kuritegevuse tõkestamist.

Neljanda prioriteedi põhitäitjad on politseiamet, julgestuspolitsei ja keskkriminaalpo-

litsei.

Siinkohal kutsukski kõiki inimesi avaldama oma arvamust, kas otse minule või läbi vallavalitsuse, selle kohta, millele ja kuhu peaks Mäksa konstaablijaoskond tõsisemalt tähelepanu pöörama. Teisisõnu, mis teid häirib?

Üheks suunaks oli toodud perevägivald ja alaealiste vastu suunatud vägivald. Seda aga suudame efektiivselt tõkestada ja piirata kaaskodanike ning naabrite abiga, sest muidu ei jõua tavaliselt vajalik info meieni. Kui märkate, et naabri või tuttava peres toimub midagi imelikku (näiteks naine kukub iga kuu palgapäeval ukse piida otsa), siis heatahtliku naabrina soovitage tal politsei poole pöörduda või andke ise sellest ka meile teada.

Kõike head ja turvalisust soovides vanemkonstaabel Enn Kooskora

MÄKSA VALLA EELARVE 2005

TULUD

3000	Tulumaks füüsiliselt isikult	4 600 000
3030	Maamaks	300 000
3200	Riigilõivud	30 000
3220	Laekumised haridusasutustelt	150 000
3222	Laekumised spordiasutustelt	10 000
3223	Laekumised tervishoiuasutustelt	12 000
3224	Laekumised sotsiaalasutustelt	2 170 000
3225	Laekumised kommunaalettevõttelt	178 500
3232	Laekumised muudest maj. ettev-st	15 000
3825	Üüritulud	2 000
3238	Muud tulud	22 000
3811	Tulu vara müügist	1 437 000
3824	Laekumine maavaradest	300 000
3500	Struktuurifond- meede 4.6.2	1 700 000
3500	Majandusministeerium	220 000
3500	Koolilõunateks	90 000
352.00	Hariduskuludeks	1 283 000
352.00	Palkade ühtlustamiseks	149 000
352.00	Toimetulekutoetus	140 794
352.00	Toetus riigieelarvest	2 793 000
352.00	Hooldajatoetusteks	193 000
2081.5.8	Laen	1 822 000
1001	Suunatud jääk	6 568
	tulud kokku	17 623 862

KULUD

01111	Vallavolikogu	121 300
01112	Vallavalitsus	1 065 400
01119	Valimised	28 000
01700	Laenude ja liisingu intressid	75 407
01114	Eelarve reservfond	200 000
01800	KOVide ühistegevuse kulud	47 000
03600	Muu avalik kord	17 400
04210	Maakorraldus	40 000
04211	Vet. teenistus	4 800
04211	Ilmavaatlus	3 215
049001	Ehituse järelevalve	24 000
04510	Vallateede korrashoid	220 000
04512	Bussitransport	35 280
04520	Veetransport	56 515
049002	Seltsimaja Kasesalu	66 620
049003	Majandus haldus	228 550
051001	Jäätmekäitlus	80 000
051002	Kagu- Eesti Jäätmekeskus	4 000
05400	Haljastus	65 350
063001	Veevarustus	151 720
063002	AS Emajõe Veevärk	587 000

06400	Tänavavalgustus	55 000
07210	Meditsiinikeskus	32 000
081021	Tervisekeskus	123 650
081022	Jalgpalliring	61 580
08109	Kultuuri- ja spordiüritused	72 000
08109	Toetus David Tuhkanenile	24 000
081061	Huvialaringid	105 940
082011	Melliste raamatukogu	271 100
082012	Võõpste raamatukogu	334 900
082013	Mäksa raamatulaenutuspunkt	8 000
08209	Tegevustoetused seltsidele	73 713
083001	Vallaleht	41 000
083002	Internetipunktid	64 730
09210	Melliste algkool-lasteaed	7 379 400
09212	Koolikohamaks teistele ov-le	1 772 000
09110	Lasteaiakohamaks teistele ov-le	200 000
09600	Dot.õpilaste bussisõiduks	540 000
10120	Puuetega inimeste hooldamine	193 000
10121	Sots.teenus puuetega in.-le	41 660
102001	Hooldekodu Härmalõng	2 107 592
102002	Vallaelanike ülalp.hooldekodudes	112 800
10201	Sots.toetus eakatele	21 000
10401	Sots.teenus peredele (toetused)	216 000
104021	Koolitoetus	5 000
10600	Eluase riskirühmadele (sotskorterid)	28 000
10701	Toimetulekutoetus	147 362
10900	Sotsiaal- haldus	143 050
814	Kohustused kapitaliliisingult	101 678
816	Võetud laenude tagasimaksmine	226 150
	kulud kokku	17 623 862

E-Maksuametis saab tulusid deklareerida alates 15. veebruarist

Käes on taas aasta algus, mil paljudel meil tuleb mõelda 2004. aasta tulude deklareerimise peale. Järgnevalt on lühidalt toodud üldinfo, mida on oluline teada kõikidel, kes tuludeklaratsiooni esitavad.

Tuludeklaratsiooni 2004. aasta tulude kohta saab paberil esitada kõikides Maksu- ja Tolliameti piirkondlikes teenindusbüroodes. E-maksuameti kaudu on tuludeklaratsioon võimalik esitada alates 15. veebruarist. E-maksuametis on sel aastal lisaks eestikeelsele tuludeklaratsioonile ka tuludeklaratsiooni venekeelne vorm ja abitekstid.

Tööandjad ja teised väljamaksete tegijad ning asutused, kellele tehtud kulutusi võib maksumaksja oma tuludest maha arvata, (koolitajad, pangad, kindlustusseltsid, ametiühingud jne) peavad 1. veebruariks maksuhaldurile esitama info maksumaksjate poolt tehtud kulutuste ning neile tehtud väljamaksete kohta. Maksu- ja Tolliamet kannab need andmed eeltäidetud tuludeklaratsioonidele.

Eeltäidetud deklaratsiooni saab e-maksuameti kaudu esitada ning teenindusbüroost väljatrükina alates 15. veebruarist. Kuna eeltäidetud tuludeklaratsioonide kasutamine tähendab kiiremat ja lihtsamat deklareerimist, tuludeklaratsioonide sisestamist ning kontrollimist, soovime oodata deklaratsiooni esitamisega kuni 15. veebruarini. E-maksuameti kaudu tuludeklaratsiooni esitanutele hakkab Maksu- ja Tolliamet tulumaksu tagastama alates 21. veebruarist. Paberdeklaratsiooni esitanud klientidele tagastatakse tulumaks hiljemalt 1. juuliks või 1. oktoobriks 2005.

Tuludeklaratsiooni ei pea esitama isikud, kes on kalendriaasta jooksul saanud maksustatavat tulu ainult töölepingu alusel või avalikus teenistuses töötamisest, tegutsemisest juriidilise isiku juhtimis- või

kontrollorgani liikmena ning ajutise töövõimetuse hüvitise, kui nendelt väljamaksetelt on tulumaks kinni peetud tulumaksuseaduses ettenähtud summas; samuti isikud, kel puudus maksustamisperioodil maksustatavat tulu või kelle maksustamisperioodil saadud tulu kokku ei ületanud maksuvaba tulu (16 800 krooni). Kui maksumaksjal tulude deklareerimise kohustust ei ole, kuid soovitakse kasutada maksusoodustust, st. on tasunud koolituskulusid, eluasemelaenu intresse vm, siis tuleb enamastatud tulumaksu tagasisaamiseks tuludeklaratsioon esitada.

Tuludeklaratsiooni peavad igal juhul esitama füüsilisest isikust ettevõtjad ja isikud, kes omasid maksustamisperioodil madala maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku aktsiaid, osasid, hääli või õigust juriidilise isiku kasumile (off-shore firmade omanikud).

Alates sellest aastast peavad tuludeklaratsiooni esitama ka isikuid, kes on saanud Eestis mittemaksustatavat, kuid välismaal maksustamisele kuuluvat tulu (palgatulu, töövõtu- vm võlaõigusliku lepingu alusel maksustatavat töö- või teenustasu) ja juhatuse liikme tasu; samuti isikud, kes on saanud maksuvabu dividende välismaa juriidiliselt isikult, kui välismaal on nende maksmise aluseks olevalt kasumiosalt tulumaks makstud või dividendilt on tulumaks välisriigis kinni peetud.

2004. a saadud tulust võib maha arvata maksuvaba tulu 16 800 krooni. Kolme või enama lapse korral saab üks lapsevanem, hooldaja või eestkostja maha arvata täiendava maksuvaba tulu 16 800 krooni iga kuni 17 aasta vanuse lapse kohta, alates kolmandast lapsest. Peamised mahaarvamised tulust on: eluasemelaenu intressid, koolituskulud ja õppelaenu intressid, pensionikindlustusmaksed ning pensionifondi osakute soetamiseks makstud summad,

seaduses nimetatud isikutele tehtud kingitused ja annetused ning makstud ametiühingu sisseastumis- ja liikmemaksud, residendist füüsilisele isikule makstud elatis (kui see kuulub maksustamisele kui elatis, mida füüsiline isik saab kohtuotsuse, kohtumäärusega kinnitatud kokkuleppe või poolte vahelise notariaalselt kinnitatud kokkuleppe alusel).

Ka lasteaiataasu on kulu, mille pealt on võimalik tulumaksu tagasi saada. Toiduraha ei ole koolituskulu ning seda tulust maha arvata ei saa. Tähele tuleb panna seda, et tulust saab mahaarvamisi teha ainult

siis, kui aasta jooksul on saadud maksustatavat tulu. Koolituskulude mahaarvamisi saab deklareerida ainult koolituskulu eest tasunud isik või tema residendist vanem.

Infot ja abi saab Maksu- ja Tolliameti piirkondlike maksukeskuste teenindusbüroodest ja infotelefonilt 1811, mis töötab argipäeviti kuni 14. veebruarini 8.00–18.00 ja alates 15. veebruarist kuni 31. märtsini kella 7.00–21.00.

*Liis Plakk
Maksu- ja Tolliameti
pressiesindaja*

Konkurss

1. oktoobril 2005.a. rahvusvahelise eakate päeva tähistamine on Vanemuise Teatri Suure Maja teatrisaalis, mis mahutab 670 kohta. Toimub kontsert-aktus ja soov on anda välja ka "Aasta Vanaema" ja "Aasta Vanaisa" tiitli koos juurde kuuluvaga.

Ankeedi esitab vanaema või vanaisa kohta kas laps või lapselaps. Nominentide ankeedid saata aadressil: Ilme Rajalo 61401 Ilmatsalu side, Tartu maakond. Ümbrikule lisada märgusõna kas "vanaema" või "vanaisa". Viimane saatmise tähtaeg on 30. august 2005.a. Zürii teeb valiku otsuse teatavaks 01.10.05. kontsert-aktusel. Züriil on õigus vajadusel pöörduda vajaliku info saamiseks ka kohaliku omavalitsuse poole.

Nominendi ankeet

"Tartumaa aasta vanaema/vanaisa 2005"

(Ankeedi täidab laps, lapselaps või keegi teine)

- 1 Eesnimi
- 2 Perekonnanimi
- 3 Sünniaeg: kuupäev, kuu ja aasta
- 4 Elukohajärgne omavalitsus
- 5 Laste arv
- 6 Lastelaste arv
- 7 Lastelastelaste arv
- 8 Töötamise ajal tegevusala või eriala
- 9 Tuntus või tegevus avalikkuses
- 10 Lühidalt kirjeldage, miks tema võiks kanda tiitlit "Tartumaa aasta vanaema/vanaisa"

Andmed esitaja kohta:

- 1 Ees- ja perekonnanimi
- 2 Suhe esitatavaga (laps, lapselaps vkm)
- 3 Kontakttelefoni number

Kuupäev ja allkiri

Head Kuke Aastat kõigile!

Marika Tuus
Riigikogu liige

Juba eelmise aasta lõpp andis märke, et uus tuleb vanast parem. Nii näiteks sai vahetult enne aastavahetust Riigikogus vastu võetud tänuväärne pensioniseaduse muudatus. See võimaldab ennetähtaegsele vanaduspensionile siirdunud isikutele üldisesse pensioniikka jõudmisel saada pensioni ka töötamise korral.

See on üks seaduseparandusi, mis küll opositsiooni ridadest tuli, kuid Riigikogus kõikide poliitiliste jõudude ühise heakskiidu leidis. Eelnoü esitasid Kesk- ja Sotsiaaldemokraatide fraktsioon, kuid nii Rahvaliidu, Res Publica kui

Reformierakonna poliitikud andsid sellele oma toetuse. Et see seadusemuutus puudutab ka hulka Tartumaa elanikke, peatuks teemal pikemalt.

Ennetähtaegne vanaduspension, mida saab seaduse järgi määrata kuni kolm aastat enne üldisse pensioniikka jõudmist, kehtestati 1998. aastal. Eesmärgiks pakkuda asendussissetulekut pensionieelses eas töötuks jäänud inimestele. Nende aastate jooksul on ligi 8 000 inimest seda võimalust ka kasutanud, vaatamata sellele, et eelpension on vanaduspensionist väiksem.

Ent seitse aastat kestis ka selle eelpensioni ümber ebaõiglus. Nimelt ei hakatud töötavale eelpensionärile pensionit maksma ka siis, kui vanaduspuhkuse aeg kätte jõudis. Olukord oli diskrimineeriv ja põhiseadusega vastuolus, kuid asja muuta ei tahtnud keegi. Samas tekkis puht eluline küsimus: miks peaks piirama ja ära põlgama pensionieas olevate inimeste töötamist, kui niigi oleme Euroopalikust pensionipoliitikast terve valgusaasta võrra maas? Miks ei peaks ära kasutama nende elukogenud inimeste tööoskusi ja võimaldama nende elatustase-

me tõusu?

Eirasime inimeste võrdset kohtlemist. Sotsiaalministeeriumi mõne nõuniku seisukohaga, nagu oleks ennetähtaegselt pensionile minejate arv lubamatult suur ning et vanaduspensionäride lisaraha teenimine ja töötamine laseb meid arvata Euroopa kõige kauem töötavate inimeste hulka, ei saanud rahvasaadikud kuidagi nõustuda.

Keegi ei jää ju eelpensionile, et siis elu lõpuni saada väiksemat pensioni, lihtsalt laiskusest, vaid ikka töö puudumise tõttu või siis tervislikel põhjustel. Ja kui hiljem mõni töötas avaneb või tervis paraneb, miks peaks siis seda initsiatiivi piirama. Pealegi kui õiges eas pensionile läinud vanaduspensionäridel on õigus pensioni kõrval ka töötasu saada. Töötamise pealt maksakse ju tulumaksu ja iga riik peaks sellest huvitatud olema. Ei mõista ma vastuväidet nagu rikuks eelpension ära pensioni põhieesmärgi - tagada sissetulek neile, kes ei suuda oma vanuse tõttu elatist teenida.

Kes suudavad - töötagu! Nii arvan mina. Kuigi on ka teisi arvamusi ja võimuerakondade tehtud töölepinguseadus

tahab alates 63-st elueast vallandamise imelihtsaks muuta. Euroopa liigub siiski vastasuunas. Nimelt, võeti aasta eest Euroopa Liidu Stockholm'i kohtumisel suund sellele, et 55 kuni 66 aastaste inimeste tööhõivet tuleb hoopiski 50% võrra suurendada. Loodan, et euroopalikud suundumusel hakkavad kiiremini ka meieni jõudma. Üks samm selle poole on eelpensionäride võrdsel kohtlemisel nüüd tehtud.

Pensione tuleb tõsta. Lähiajal tahan ma Riigikogus tulla välja seaduseparandusega, mis pensione tunduvalt suurendaks. Eks siis näe, kas ka koalitsiooniparteid sellega kaasa tulevad. Kui ja, siis oleks see eelmise aasta lõpul sündinud koostöö meeldivaks jätkuks. Loodan, et sinnapoole asjad ka liiguvad, sest vanema põlvkonna mured peaksid meile kõigile ühteviisi südamele lähedased olema. Saagu siis veebruaris algav Kuke Aasta meile toredaks koostegemise ajaks. Ja mitte ainult poliitikas ja Toompea parlamendis, vaid ka siinsamas kodus. Mäksas. Hoidkem kokku ja püüdkem üksteist paremini mõista ning kui tarvis, siis ka aidata!

Veel veidi isikliku abistaja teenusest

Püüan lühidalt lahti kirjutada isikliku abistaja teenuse mõiste, kuna eelmises lehes olid mõned ebatäpsused. Isikliku abistaja koolitab välja klient ise. Iga klient teab kõige paremini, kuidas temaga ka füüsiliselt toime tulla ning samas peab klient arvestama/mõtleva isikliku abistaja tervisele. Näiteks, kuidas lasta end tõsta nii, et oleks endal mugav ja isiklik abistaja ei tõstaks oma selga ära.

Olulisem on iseloomude sobivus. Isiklik abistaja on palgaline töötaja, kes abistab vastavalt lepingule puudega inimest füüsiliselt igapäevastes

tegevustes, millega klient puude tõttu iseseisvalt toime ei tule. Isiklik abistaja lähtub oma töös iga konkreetse kliendi erivajadustest ja tööjuhustest. Isikliku abistaja tööaeg ei ole kellast kellani, vaid iga kliendi vajadustest lähtuvalt. Kuna meil ei ole teenus nii välja arenenud, nagu mujal maailmas, siis loomulikult peab pisut ka abistaja ajaga arvestama, sest töötunde on vähe. Alati leiab mõlemaid osapooli rahuldava kompromissi.

Teenuse peamiseks kontrollijaks on klient ehk puudega inimene ise. See on vajalik sel-

leks, et kliendil oleks võimalik ise oma elu puudutavaid otsusi teha. Töötegitaja ehk isikliku abistaja leiab endale klient ise ja teeb ka tööintervjuu. Vajadusel võib klienti aidata ja nõustada teenusepakkuja. Isikliku abistaja teenust võib taotleda puudega inimene alates 18. eluaastast. (Praeguse seisuga on olemas ka vanuse ülempiir - 65.a., kuid mina isiklikult ei ole sellega nõus, sest kui on tegemist hästi aktiivsete vanadaamide või vanahärradega, siis kuidas saab nii olla, et isikliku abistaja teenus kukub päevapealt ära?) Veel oleks hea, kui tööle-

ping oleks kolmepoolne (minul vallaga on küll kahepoolne, st. omavalitsus ja isiklik abistaja), sest kolmepoolne tööleping suurendab kliendi vastutust teenuse saamise eest, mis omakorda suurendaks kliendi iseisivsust.

Kuigi isikliku abistaja teenus on käesolevast aastast kõigile õigustatud isikutele kättesaadav, on siin minu meelest veel üsna palju paika panna ja edasi arendada.

Soovin kõigile õnne ja isiklike salasoovide täitumist alanud 2005 aastal!

Tiiu Järvpõld

Läbi on pool õppeaastast

Jõuludeks sai läbi pool õppeaastast. Lapsed kas rõõmustasid või kurvastasid vanemaid oma töö tulemustega. Kindlasti oli kodudes rõõmu rohkem, sest meie kooli 70-st õpilasest 32 õpilast viisid koju tänukirja - nende tunnistustel olid ainult *head ja väga head hinded*. Kahjuks 7 õpilast pidi koju viima tunnistuse, kus olid ka *kahed*.

Ainult viitele õppisid Helen Meier ja Karmela Videvik I klassist ning Selli Ganža, Merilin Paulson ja Minni Treier II klassist. Kahjuks vanemate klasside õpilasi nende hulka ei jõudnud. Loodan, et uuel veerandil jõuavad ka nende klasside õpilased parimate hulka!

Ainult neljale ja viitele õppisid I klassist Kärölin Kala, Merit Meronen, Karoliina Kangur, Tarmo Veski, Marko Sepp, Siim Voitk ja Aveli Praakle, II klassist Antero Keerman, Kaspar Parm, Maarja Saat ja Krisliin Sikk, III klassist Ketlin Alaväli, Eike Arjukese, Madis Parm, Kaisa Paulson ja Kristel Taaramäe, IV klassist Sander Gorgišeli, Markus Kikerman ja Agneli Saat, V klassist Eliisa Nigol, Julia Pimenova, Jane Vahtrik ja Age Väljaots, VI klassist Maarika Jürgenson, Joanna Kaarma, Kadri Kuusmaa ja Jane Paabut.

Teist aastat saavad tänukirja ka need, kelle keskmine hinne oli tunduvalt paranenud. Nendeks olid Alari Antson (IV klass), Mailis Muttik (V kl) ja Janek Paabut (VI).

Praegu on kolmas, kõige pikem ja otsustavam, õppeveerand. Sellestki on juba kaks nädalat läbi. Tõsisist tööd on vaja teha nii õpilastel kui ka õpetajatel. Ja ega sellest tööst eemale ei saa jääda ka teie, lapsevanemad. On ju meie kooli õpilased veel selles eas, kus vajatakse ka vanemapoolset abi ja kontrolli. Armsad lapsevanemad! Palun tundke rohkem huvi oma laste koolielu vastu! Võtke tihedamini sidet oma lapse õpetajatega! Ootame teid kõiki kooli meie argipäevaেলuga tutvuma! Meil teiega on ju ühine eesmärk täita!

Aime Tamm, Melliste algkool-lasteaia juhataja

Jõuluoksjon lasteaias

Kolmsada krooni esimest korda, kolmsada krooni teist korda ...kölab esimeses klassis 20. detsembri õhtul kui oksjonihamer lauale lajab kuulutamaks ostueesõiguse enampakkujale. Tõsi küll, seekord hinnad veel nii kõrgele ei tõusnud - ehk järgmisel aastal...

Ettevalmistused oksjoniks algasid varakult. Lapsed koos õpetajate ja nende abidega meisterdasid rühmades eelnevate päevade jooksul värvilisi küünlaid, kauneid jõulukaarte ning armsaid aknakaunistusi. Lastevanemate poolt toodi müügiks küll isuäratavaid torte kui ka mitmesuguseid jõuluteemalisi käsitööesemeid. Kõik muidugi ainulaadne omalooming.

Oksjoniruumideks valitud esimeses klassis ja esimeses rühmas oli müügiks minev kaup kenasti eksponeeritud, kaussides lõhnavad piparkoogid ja laual tööootel oksjonihamer. Kauplemine võis alata.

Vastavalt eelnevalt väljatöötatud strateegiale oli kõigil võimalus kaasosalejaid üle

trumbata. Igaüks sai tunda kergendust kui ost õnnestus või ohata pettunult kui ihaldatud asi seekord suuremale rahamehele läks. Kellel meel väga mõruks muutus võis piparkooki näksides hoogu võtta uuteks pakkumisteks. Osalejate kottidesse kadusid nii küünlad, jõulukaardid, aknakaunistused... Mida vähemaks jäi kaupa seda lahkemaks muutusid hinnapakkujad. Agarad enampakkujad olid emade-isade kõrval ka lapsed ise. Mis sellest, et enampakkumine mõnikord vähempakkumisenä välja kukkus. Põnevust ja lusti hinna hõiskamisest ning rõõmu ostetud esemetest jätkus kõigile.

Meeleolukas üritus jättis igati meeldiva elamuse. Saadud raha eest aga osteti mõlemasse rühma CD makk, millelt on mõnus unejuttu kuulata või muusikat nautida.

Soovin lasteaia õpetajatele ja nende abidele häid ideid ning nende mõnusat teostamist ka edaspidiseks!

Maarika Ruuse

Päkapikupäev koolis

20. detsembril toimus koolis päkapikupäev. See päev oli mõeldud 1.-3. klassi õpilastele ja nende vanematele. Kõigepealt kogunesid kõik oma klassidesse ja siis mindi lõbusas ussiketis saali. Saalis kordasid kõik õpilased päkapikkudele (Ave Nigol, Anu Silm ja Anu Kontro) oma õpitud luuletusi. Päkapikudki kordasid oma luuletused üle. Et luuletust oleks julgem lugeda hüp-pas iga lapse sõrme otsa väike kootud päkapikk, kes toetas last luuletuse lugemisel. Siis mängiti, tantsiti ja korraldati viktoriiin. Viktoriiniks vajalikud teadmised omandati mõni päev varem toimunud külastuselt spordimuuseumi. Pärast seda mindi lõbusas ussiketis esimesse klassi. Kõigepealt õpetasid päkapikud lastele salvrätikut, kõrtest ja liimist aknakaunistusi tegema. Seejärel käisime vaatamas, kuidas lasteaialapsed tegid jõuluetenduse peaproovi. Näidend oli tore! Peale seda õpetas Karoliina ema Eve Kangur lastele tantse ja mängu. Samal ajal töötas päkapikutöökoda, kus valmistati toredaid küünlaid.

Pärast käisid kõik asjaosalised – lapsed, päkapikud ja lapsevanemad kooli söögi-toas maitsvat suppi söömas. Nii see päev lõppeski.

Kahju, et nii vähe vanemaid said päkapikupäevast osa võtta, sest päev oli tore ja lõbus.

Õpetajad, olge sama tublid ja toredad edasi. Selliseid päevi võiks veel toimuda.

Heli Laanemets, Kärölini ema

Jõuluaja lõpetamine

On saanud toredaks traditsiooniks kolmekuningapäeval lõpetada jõulu-aeg kuuskede põletamisega. Nii ka sel aastal kutsus Mäksa Maanaiste Selts kõiki häid inimesi Oraviku palliplatsile kuuski põletama. Kõigil tulijatel olid omad kuused kaasas ja nii sai neist väikestest kuuskedest üks suur hunnik kuuski. Igaüks sai ka võimaluse kuused põlema panna, kuigi kuused olid jonnakad ja ei võtnud algul hästi tuld, saadi lõpuks ikka tuli lõkkele. Natuke kahju oli vaadata neid põlevaid kuuski, lõppes sellega ka ju jõulu-aeg, aga pea see aasta jälle möödab ei ole ja uued jõulud jälle kohal. Palliplatsilt suundusime Melliste kooli saali, kus üritus jätkus koos noorteansambliga "MuRRe". Nautisime nende esinemist ja samal ajal kostitas naisselts omalt poolt kõiki kringli, kommid ja piparkookidega. Üritusel esinesid ka vahvad karaoketüdrukud, kes oma kaasakiskuva esinemisega lisasid peole võrtsi juurde.

Traditsiooniks on saanud ka vallavalitsuse poolt korraldatav koduõuede ja akende kaunistamise konkurss, mis viiakse läbi jõuluajal. Nii ongi tavaks saanud just kolmekuningapäeval ilusamate õuede ja akende omanike tunnus-tamine. Olgu siinkohal ära toodud parimad: perekond Mardisalu Kangro talu, Kaagvere Käsitöötare ja hooldekodu "Härmalõng". Kõigile neile oli vallavalitsuse poolt välja pandud väike meene.

Ootame teid kõiki järgmisel aastal jälle koos meiega kuuski põletama ja jõulu-aega lõpetama, et uus aasta saaks tulla puhtam ja parem. Kõike ilusat soovides!

Anita Kolk Mäksa Maanaiste Selts

Ürituste kalender

13.veebruar kell 12.00 Pereklubi vastlad Võõpste külakeskuses. Lustime ilmast hoolimata. Külla tulevad Sillaotsa kooli lapsed lavastusega "Väike nõid". Sööme kukleid, joome teed ja teeme mängides tuju rõõmsaks. Korraldaja Võõpste Pereklubi

24. veebruar Eesti Vabariigi 87. aastapäeva pidulik tähistamine. Kontaktisik Tiia Kurvits

Konkurss "Aasta Naine 2004"

Mäksa Maanaiste Seltsi juhatus ootab **veebruarikuu** jooksul üksikisikute ja asutuste poolt kandidaatide esitamist "Aasta Naine 2004" konkursile koos kandidaatide iseloomustusega. Eeldame kandidaadi silmapaistvust, positiivset ellusuhtumist ja aktiivset eluhoiakut.

Kontaktinfo: **Maire Roonurm**

(tel. 7411584, paklinskaja@hotmail.ee)

Kaja Kikerman (kajakiku@hotmail.ee)

Mäksa valla kirjandus- ja kunstialmanahh MÖTTEVÄRAV

taas avatud ning ootamas kirjutisi ja joonistusi kõigilt, kes on sisemise vajaduse sunnil oma tunded ja mõtted paberile pannud.

Töid ootame 1. aprilliks Võõpste ja Melliste raamatukogusse või Mäksa vallamajja. Head sullejooksu!

*Et aastad üle elusilla
ikka rohkem rõõme pillaks.
Ja, et ka argipäevas hallis,
kestma jääks kõik hea ja kallis.*

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi

Maria Kiisk	90	14.01.1915
Endla Lehtla	89	23.01.1916
Jenny Adamson	84	10.01.1921
Aleksandra Kivisild	82	10.01.1923
Reesel Pütsepp	75	03.01.1930
Beate Hint	70	05.01.1935
Aino Uudam	70	06.01.1935
Vaige Liivak	70	23.01.1935

Mälestame...

Mihail Stokerman
12.02.1949 – 16.12.2004

Erna – Johanna Suits
10.02.1921 – 14.01.2005

Heino Miina
21.01.1943 – 17.01.2005

Aivar naerutab

Advokaat ja blondiin istuvad kõrvuti lennukis. Kuna lend on pikk, siis advokaat teeb blondiinile ettepaneku: "Mängime sellist mängu – kui sina ei oska minu küsimusele vastata, siis annad mulle 2 krooni, kui mina ei oska sinu küsimusele vastata, siis annan sulle 50 krooni". Blondiin nõustub. Advokaat küsib: "Mitu kilomeetrit on Maalt Kuule?" Blondiin mõtleb ja ulatab advokaadile 2 krooni. Nüüd küsib blondiin: "Kes läheb märke kolme jala peal ja alla tuleb nelja jala peal?". Advokaat ragistab ajusid ja ulatab lõpuks ohates 50 krooni. Järgmisena küsib advokaat: "Kes see selline siis on?". Blondiin ulatab advokaadile 2 krooni ja vastab: "Ma isegi ei tea."

Lp. Mäksa valla rahvas

Postitades oma elektrinäidu kaarte, palun Teid peale uue näidu märkimist ja allkirjastamist näiduosa välja lõigata.

Ärge voltige, klammerdage ega murdke näidublankette pooleks.

Postitage nad nii nagu on.

*Ette tänades
Võnnu postkontor
Ada Jürjadio*

Aitan FIE-del koostada ja esitada tuludeklaratsioone.
Tel. 5656 0463

Marge Jürgenson

aaretemaa
KINNISVARA

Otsime kliendile
kortereid, maju, krunte.
Võtame müüki erinevat kinnisvara.
Pakkumised www.aaretemaa.ee

Gildi 12, Tartu
Info 5074394, tel/fax 7421300

VÄLJA ANDNUD MÄKSA VALLAVALITSUS
TOIMETUS: ANU KONTRÖ, TIIA KURVITS,
MARGUS PLEKSNER

TEL: 741 1588

TEHNILINE TEOSTUS: KRISTIINA TAARAMÄE
TRÜKIARV: 350

TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS

TOIMETUSEL ON ÕIGUS KIRJU JA TEISI KAASTÖID NENDE
SELGUSE HUVIDES TOIMETADA JA LÜHENDADA.